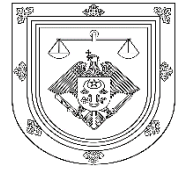

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: aparat@csp.md

30 septembrie 2025 nr.5/1-01d/25- 2387

La nr.18-69-9670 din 16.09.2025

Ref. număr unic 724/MJ/2025

**Domnului Roman CAZAN,
Secretar general adjunct al Guvernului**

Stimate domnule Cazan,

Aferent proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (*consolidarea mecanismului de protecție în domeniul avertizărilor de integritate*) (umăr unic - 724/MJ/2025), vă comunicăm că acesta a fost diseminat membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și a persoanelor responsabile din cadrul Aparatului Consiliului pentru examinare și înaintarea propunerilor și, în context, exprimăm poziția instituțională de susținere a proiectului supus avizării și, în limitele competențelor funcționale, anexăm propunerile de modificare.

Anexă: potrivit textului, pe 2 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Dumitru OBADĂ

Prevederile proiectului de act normativ prezentat spre avizare	Propunerile instituționale de amendare	Argumentare
Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea mecanismului de protecție în domeniul avertizărilor de integritate) Număr unic - 724/MJ/2025		
Art. III. – Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 267-270, art. 451), se modifică după cum urmează: 12. La articolul 21: se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: <i>„ (2) În cazul în care persoanele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a)-e) suferă răzbunare ca urmare a avertizării de integritate (raportării) sau a dezvăluirii publice de încălcare a legii efectuate în condițiile prezentei legi, acestea au dreptul la repararea integrală a prejudiciului cauzat, în conformitate cu legislația.”.</i>	La articolul 21, se propune introducerea alineatului (2¹) care va avea următorul cuprins: <i>„(2¹). Repararea prejudiciului prevăzut la alin. (2) se suportă de către persoana fizică sau juridică de drept public sau privat care a întreprins acțiunea de răzbunare ori care a cauzat nemijlocit prejudiciul.”.</i> <i>Text alternativ:</i> <i>„(2¹). Dreptul la repararea prejudiciului prevăzut la alin. (2) este valorificat conform legislației muncii, legislației civile și alte acte normative.”.</i>	Textul proiectului, în forma lui actuală, se limitează la a stabili dreptul victimei la repararea integrală a prejudiciului, dar nu precizează cine suportă efectiv această obligație. În lipsa acestei precizări, pot apărea interpretări abuzive, inclusiv încercarea de a transfera responsabilitatea către avertizor sau către alte entități protejate de lege. Introducerea alineatului (2¹) elimină ambiguitățile și asigură aplicarea corectă și uniformă a legii. Răspunderea civilă trebuie să fie proporțională cu fapta și cu vinovăția autorului. Dacă prejudiciul ar fi suportat de alte entități (persoane fizice/juridice, angajator etc), s-ar încălca principiul proporționalității, iar făptuitorul ar fi exonerat de sarcina financiară. Propunerea garantează că cel care săvârșește actul de răzbunare poartă consecințele juridice și patrimoniale corespunzătoare. Dacă legea prevede clar că prejudiciul este suportat de autorul actului de răzbunare, aceasta are un efect descurajator (disuasiv). Potențialii făptuitori vor ști că răzbunarea împotriva unui avertizor atrage nu doar sancțiuni contravenționale sau penale, ci și obligația patrimonială directă de a acoperi prejudiciile cauzate. Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova, „Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.”. Aceasta consacră regula fundamentală a răspunderii civile delictuale: repararea prejudiciului revine exclusiv celui care l-a cauzat. Prin urmare, legea trebuie să prevadă expres că responsabil pentru repararea prejudiciului este autorul acțiunii de răzbunare. Propunerea respectivă a fost formulată pentru a evita ambiguitățile, pentru a întări securitatea juridică și pentru a

		asigura aplicarea corectă a principiului fundamental al răspunderii civile: prejudiciul este reparat de către cel care l-a cauzat. Astfel, legea nu doar protejează avertizorii, dar responsabilizează direct autorii actelor de răzbunare.
Art.3. Noțiuni [...] <i>În cazul judecătorilor și al procurorilor, se consideră angajatori Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor;</i>	Propunem definirea în calitate de angajatori ai procurorilor atât Consiliul Superior al Procurorilor, cât și Procurorul General	Definirea cumulativă a Consiliului Superior al Procurorilor și a Procurorului General drept „angajatori” ai procurorilor, în sensul Legii nr.165/2023, este necesară pentru a asigura efectivitatea măsurilor de protecție prevăzute de lege pentru persoanele care raportează încălcări. Arhitectura instituțională stabilită de Legea nr.3/2016 delimitează competențe complementare: CSP gestionează componentele de carieră (organizarea și desfășurarea concursurilor, selecția, promovarea, evaluarea și alte decizii cu impact direct asupra parcursului profesional), iar PG emite actele administrative individuale de numire și administrează raporturile de serviciu și mediul organizațional. În plan operațional, în absența consacrării ambilor actori ca „angajatori”, s-ar crea zone neacoperite de protecție: situații în care o persoană care raportează ar fi expusă deciziilor cu efect profesional (de exemplu, acces la concurs, evaluare, promovare) aflate în competența CSP, respectiv deciziilor de management al resurselor umane aflate la PG, fără ca toate aceste situații să fie acoperite uniform de măsurile de protecție ale legii. Soluția propusă nu alterează și nu suprapune competențele legale, ci le corelează funcțional cu regimul de protecție: fiecare instituție acționează „în limitele competențelor” sale, asigurând canale interne de raportare, confidențialitatea informațiilor, tratament echitabil și măsuri de protecție adecvate (inclusiv intervenții provizorii), acolo unde se află pârgurile decizionale relevante. În plus, consacrarea binomului CSP–PG ca „angajatori” este proporțională cu realitățile organizatorice ale profesiei și aliniată bunelor practici, care reclamă includerea tuturor entităților cu putere efectivă de decizie asupra statutului profesional al persoanei protejate.